

Klimata un enerģētikas
ministrija

Aktualitātes Eiropas Savienības Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā

Rīga | 07.03.2024.

SATURS

1. ETS laika grafiks
2. Bāzlīnijas datu ziņojums (BDZ)
3. Bezmaksas kvotu piešķiršanas papildu nosacījumi:
 - energoaudits un sertificēta energoparvaldības sistēma
 - klimatneitralitātes plāna (KNP) sagatavošana
4. Diskusija

GALVENIE ES ETS TIESĪBU AKTI

EIROPAS
PARLAMENTA UN
PADOMES
DIREKTĪVA
2003/87/EK
(2003. gada 13.
oktobris), ar kuru
nosaka sistēmu
siltumnīcas efektu
izraisošo gāzu
emisijas kvotu
tirdzniecībai
Savienībā un
groza Padomes
Direktīvu 96/61/EK
([saite uz
konsolidēto
versiju](#))

- 2023. gada 10. maija **ETS direktīva 2023/959**, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, un Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību
- **FAR regula:** 2018. gada 19. decembra Komisijas deleģētā regula 2019/331, ar ko nosaka Savienības mēroga pārejas noteikumus saskaņotai bezmaksas emisijas kvotu iedalei;
- **FAR grozošā regula:** ... ar ko attiecībā uz Savienības mēroga pārejas noteikumiem par saskaņotu emisijas kvotu bezmaksas iedali groza Deleģēto regulu (ES) 2019/331
- **ALC regula:** 2019. gada 31. oktobra Komisijas regula Nr. 2019/1842, ar ko nosaka noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK piemērošanai attiecībā uz sīkāku kārtību, kā izdarāmi bezmaksas emisijas kvotu iedaļes pielāgojumi sakarā ar darbības līmeņa izmaiņām;
- **AVR regula:** Eiropas Komisijas 2018. gada 19. decembra Īstenošanas regula Nr. 2018/2067 par datu verifikāciju un verificētāju akreditāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK;
- **MRR regula:** Eiropas Komisijas 2018. gada 19. decembra īstenošanas regula Nr. 2018/2066 par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK un ar ko groza Komisijas Regulu (ES) Nr. 601/2012;
- **KNP regula:** Komisijas Īstenošanas regula (ES)..../., ar ko nosaka noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK piemērojama attiecībā uz bezmaksas emisijas kvotu iedalei nepieciešamo klimatneitralitātes plānu saturu un formātu .

**Pieņemti
grozījumi
2023-2024**

ETS ATBILSTĪBAS CIKLS 2024. GADĀ

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Līdz **2024. gada 15. martam** ETS Reporting sistēmā ir jāiesniedz verificēts ikgadējais emisiju ziņojums un darbības līmeņa ziņojums (par 2023. gadu)
- Līdz **30. jūnijam** (bija 28. februāris) bezmaksas kvotu piešķiršana
- Kvotu nodošana līdz **30. septembrim** (bija 30. aprīlis)
- Bāzlīnijas datu ziņojums (+MMR un +/- KNP) līdz **30. maijam**

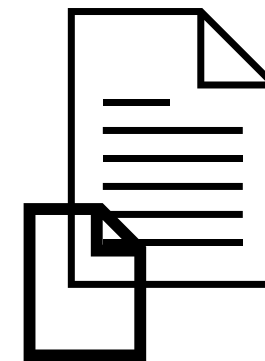
BĀZLĪNIJAS DATU ZIŅOJUMS

Klimata un enerģētikas
ministrija

➤ Dati par periodu no 2019. - 2023. gadam (datus ievada manuāli, no darbības līmeņa ziņojumiem (ALC))

- Kā? ➡ jāiesniedz excel formāta veidlapa
- Kam? ➡ Valsts vides dienestam (VVD)
- Kad? ➡ Līdz 2024. gada 30. maijam

➤ Ziņojums jāverificē

➤ Ziņošanas veidlapas ENG versija, EK gatavo tulkojumus

IZMAIŅAS BĀZLĪNIJAS DATU ZIŅOJUMĀ (1)

Klimata un enerģētikas ministrija

✓ Atjaunināti dati veidlapā kopumā
Lapa A_INST DATA:

Pievienota atsauce uz jaunāko izmantoto MMP versiju (gadījumiem, ja monitorings ALC ziņošanai atšķiras)

Biomasa kurināmais, kuram CO₂ emisijas = 0

(g) Information on the greenhouse gas emissions permit:

Please provide here information on the greenhouse gas emissions permit (=permit issued in accordance with Articles 5 and 6 of the EU ETS Directive). Member States may make this information optional if the competent authority is in possession of this information already.

Name of Competent authority: [redacted]

First GHG permit received when the installation was included in the ETS for the first time:

i. Permit-ID: [redacted]

ii. Date of issuance: [redacted]

Most recent update of the permit, if applicable:

iii. Permit-ID: [redacted]

iv. Date of issuance: [redacted]

Latest version of the Monitoring Methodology Plan used for this application:

v. Version of the Monitoring Methodology Plan: [redacted]

(h) Date of start of operation of the installation:

This input is only relevant if the installation, as a whole, has started operation after 1 January 2019.

[redacted]

(i) This installation is an incumbent:

An installation is an incumbent if it has received a greenhouse gas emission permit for the first time on or before 30 June 2024 for the period 2026-2030.

All installations which are not incumbents according to the above criteria will be considered "New entrants" by the competent authority.

New entrants are not to be notified to the Commission under the national implementing measures pursuant to Article 11 of the EU ETS Directive.

[redacted]

Annual emissions for plausibility checking	2026	2027	2028	2029	2030
	1 205 330	1 205 330	1 205 330	1 205 330	1 205 330

(g) Has the installation been opted-in?

Please provide information if the installation does not carry out at least one Annex I activity covered by the EU ETS Directive but has been unilaterally included by the Member State (opted-in) pursuant to Article 24 of that Directive.

[redacted]

(h) Share of emissions of emissions from zero-rated biomass

Pursuant to clause 1 of Annex I of the EU ETS installations are not covered by the scope of the EU ETS where emissions from the combustion of biomass that complies with the RED II criteria exceeds 95% of the total average greenhouse gas emissions during the baseline period.

The following data is automatically taken from sheet "D_Emissions".

	Unit	2019	2020	2021	2022	2023	Average
Share of zero-rated biomass	%	0,00	0,00	0,00	28,11	0,00	7,25

IZMAIŅAS BĀZLĪNIJAS DATU ZIŅOJUMĀ (2)

Lapa A_ INST DATA:

KNP iesniegšana, ja šeit «true», tālāk tiek prasīts par atbilstību

3 Conditionality 2: >80th Percentile performers

Pursuant to Article 22b(1) and (2) of the FAR, free allocation shall be reduced by 20% if and provided that:

- one or more product BM sub-installation was performing above the 80th percentile in terms of the GHG intensity in the industrial sector in 2016/2017, AND
- the respective sub-installation contributed to at least 20% of the installation's preliminary free allocation over the period 2021-2025 (i.e. based on the NIMs allocation determined in 2022, before any allocation changes pursuant to Regulation (EU) 2019/1842 - the ALC Regulation), AND
- the installation has not established a climate-neutrality plan in compliance with the requirements set out in the Implementing Regulation (EU) 2023/2441.

(a) Was the GHG intensity of any of the product BM sub-installations above the 80th percentile?

Please select "TRUE" here if any of the product BM sub-installations performed above the 80th percentile in 2016/2017 and contributed to at least 20% of the preliminary allocation during 2021-2025. Since this result relates to the previous data collection, please consult your competent authority and answer this question as instructed by them.

TRUE

(b) If (a) is relevant, are you submitting a climate-neutrality plan (CNP) as part of this application?

Please confirm whether you are submitting, as part of the application for free allocation, a climate-neutrality plan compliant with the Implementing Regulation (EU) 2023/2441?

TRUE

(c) Competent authority confirms completeness of the climate-neutrality plan?

This section is to be filled in by the competent authority or, if the competent authority instructs you to, by you.

FALSE

(d) Result: 20% free allocation reduction applies (conditionality 2)

This is an automatic result, based on the answers under a) and b) above.

TRUE

Oglekļa ievēkorekcijas mehānisms (CBAM)

No.	Sub-installation type	relevant?	Start of operation	CL exposed?	CBAM?
12	Fuel benchmark sub-installation (CL non-CBAM)	TRUE		TRUE	FALSE
12	Heat benchmark sub-installation (non-CL non-CBAM)	TRUE		FALSE	FALSE
13	Heat benchmark sub-installation (CL CBAM)	TRUE		TRUE	TRUE
14	District heating sub-installation	FALSE		FALSE	FALSE
15	Fuel benchmark sub-installation (CL non-CBAM)	TRUE		TRUE	FALSE
16	Fuel benchmark sub-installation (non-CL non-CBAM)	FALSE		FALSE	FALSE

IZMAIŅAS BĀZLĪNIJAS DATU ZIŅOJUMĀ (3)

Lapa B_ ENERGY FLOWS :

Detalizētāka enerģijas ievade

(a) Energy input, total installation:

Please enter in the table below the amount of energy input for heat production, ensuring the

- i: The total energy input from fuels is taken automatically from results displayed in the table below.
- ii: Total electricity input for the PRIMARY purpose of heat production (e.g. electricity consumed by heat pumps, electric boilers, electric furnaces,...), unless the fuels from which the electricity is produced are already included under point i. above. Note that any other electricity consumption for other purposes than heat production (pumps, drivers, etc.) are NOT included here.
- iii: The total other energy, including from exothermic heat (e.g. from any exothermic chemical reaction such as partial oxidations or carbothermic reductions) or other heat e.g. ambient heat for heat pumps, unless this heat is produced from fuels already included under i. above. For example, if steam is recovered from a chemical reaction, the difference between the energy input and output of the process the steam is recovered from should be entered here as exothermic heat.
- iv: Result: total energy input, i.e. the sum of the above. This value represents 100% of the energy that is available for the attribution to the fuel benchmark sub-installations, the production of measurable heat, etc. under the next points below.

	Unit	2019	2020	2021	2022	2023
i. Energy input from fuels (from D.I)	TJ / year					
ii. Electricity input for heat production	TJ / year	15,00	16,00	17,00	18,00	19,00
iii. Other energy input (e.g. exothermic heat)	TJ / year	10,00	11,00	12,00	13,00	14,00
iv. Total energy input (sum of the above)	TJ / year	15,00	16,00	17,00	18,00	19,00

(b) Input method:

Percentages

You can choose the method for entering the values in the table below under point (c). Available options are: "Absolute values" (enter TJ/year), or "percentages".

For fast data entries in simple cases, where most entries will be "100%" or zero, percentages are the better choice.

IZMAIŅAS BĀZLĪNIJAS DATU ZIŅOJUMĀ (4)

Klimata un enerģētikas
ministrija

Lapa G_ FALL-BACK BM:

Detalizētāka enerģijas ievade
(tikai rezerves pieejai («fall
back»), produkta līmeņatzīmei
izmaiņu nav)

weighted emission factor corresponds to the accumulated emissions factors, including those used to produce measurable heat, divided by the total energy content.

The weighted emission factor should furthermore include emissions from corresponding flue gas cleaning, if applicable. For the electricity input and other energy input, the EF may usually not be clearly defined or is not known. Corresponding entries are therefore optional here.

Fuel input from waste gases includes the corresponding energy input to produce the measurable heat used by this sub-installation.

The values entered here are used for the waste gas balance in section E.III.h.

Data provided here are only used for consistency checking and have no direct impact on either the attributable emissions or the allocation.

	Unit	2019	2020	2021	2022	2023
i. Total fuel input	TJ / year	100,00				
ii. Weighted emission factor	t CO2 / TJ	56,00				
iii. Fuel input from waste gases	TJ / year		40,00			
iv. Specific EF (waste gas)	t CO2 / TJ					
v. Electricity input for heat production	TJ / year			50,00		
vi. Weighted emission factor	t CO2 / TJ					
vii. Other energy input (e.g. exothermic heat)	TJ / year				20,00	
viii. Weighted emission factor	t CO2 / TJ					
ix. Total energy input (= i. + v. + vii.)	TJ / year	100,00	0,00	50,00	20,00	0,00

(e) Measurable heat produced

Please enter here the measurable heat produced pursuant to section 3.2 of Annex IV of the FAR. The total under i. should include all heat produced, including heat from electricity.

MONITORINGA METODOLOĢIJAS PLĀNS (MMP)

Klimata un enerģētikas
ministrija

- MMP jāiesniedz kopā ar bāzlīnijas datu ziņojumu*

*Pirms MMP un BDZ verifikācijas, MMP ir jāiesniedz apstiprināšanai Valsts vides dienestam

- [MMP veidlapa](#) (2026. – 2030. gadam), kas ir mazliet atšķirīga no iepriekšējā posma veidlapas, atspoguļo BDZ izmaiņas
- **Lūgums sagatavojot šo MMP, faila nosaukumā norādīt 2026. gadu vai jeb ko citu, lai to atšķirtu no iepriekšējās versijas, kas gatavota esošajam posmam (2021. - 2025. gadam)**

FAR REGULAS GROZĪJUMI

Klimata un enerģētikas
ministrija

Papildu nosacījumi bezmaksas kvotu piešķiršanai, ņemot vērā energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanu (22.a pants) un klimatneitralitātes plānus (22.b pants)

Klimata un enerģētikas
ministrija

ENERGOAUDITS SERTIFICĒTA ENERGOPĀRVALDĪBAS SISTĒMA

ENERGOAUDITS UN SERTIFICĒTA ENERGOPĀRVALDĪBAS SISTĒMA

Klimata un enerģētikas
ministrija

operatori, kuriem saskaņā energoefektivitātes normatīvo regulējumu ir pienākums veikt pirmo vai kārtējo uzņēmuma energoauditu vai ieviest sertificētu vai pāsertificētu energopārvaldības sistēmu vai papildinātu vides pārvaldības sistēmu, iesniedz informāciju par iepriekš minētajos dokumentos iekļauto ieteikumu energoefektivitātes paaugstināšanai īstenošanu;

- ja audita ieteikumi par energoefektivitātes paaugstināšanu nav īstenoti, **bezmaksas kvotu apjomu samazina par 20 %** (ja vien atbilstošo investīciju atmaksāšanās laiks nepārsniedz trīs gadus vai šo investīciju izmaksas nav nesamērīgas, atbilstoši FAR regulas 22a pantam);
- **bezmaksas kvotu apjomu nesamazina, ja operators pierāda**, ka tas ir īstenojis citus līdzvērtīgus pasākumus;
- ja pasākumi tiek īstenoti, turpmākajiem perioda gadiem **20% samazinājumu atceļ**;
- ja uzņēmumam ir jau ieviesta energopārvaldības sistēma, tad nosacījums ir automātiski izpildīts (netiek piemērots samazinājums).

LAIKA GRAFIKS ENERGOEFEKTIVITĀTES PASĀKUMU ĪSTENOŠANAI

Klimata un enerģētikas ministrija

➤ Vadlīnijas GD12

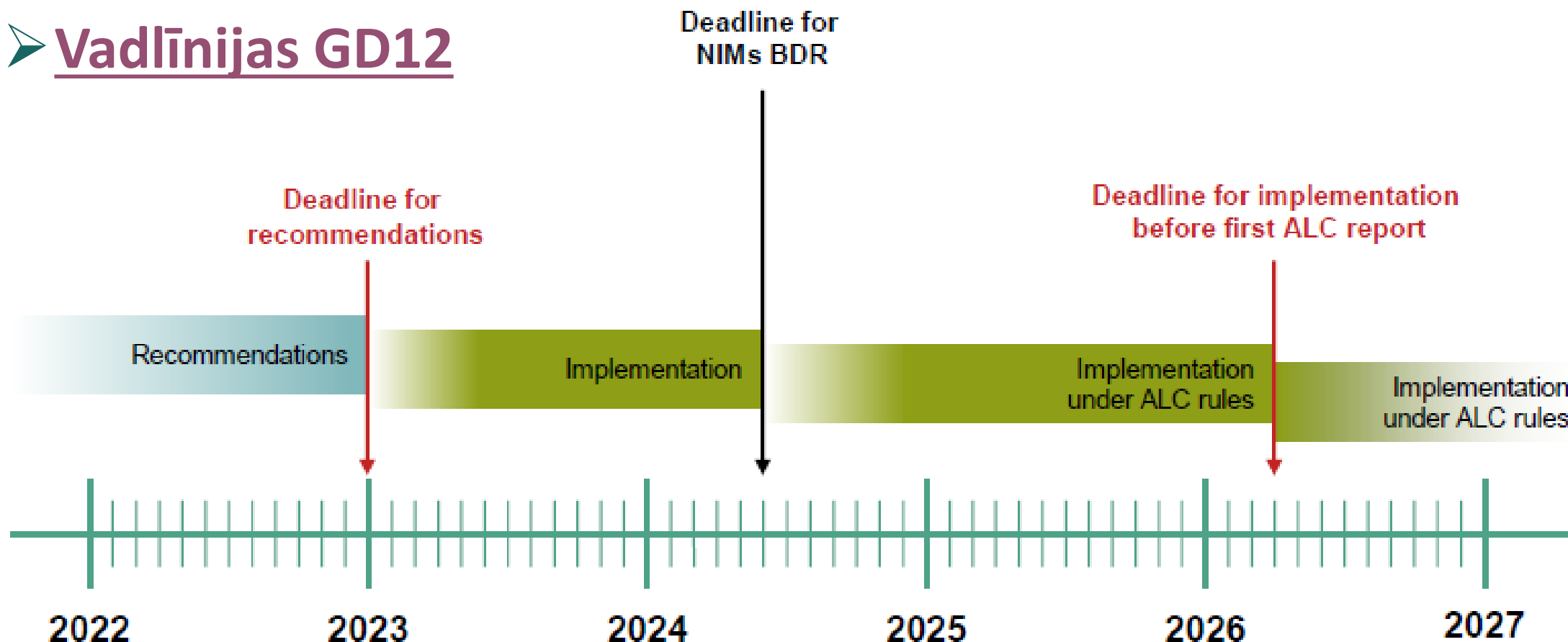

Figure 4: Timeline for the implementation of energy efficiency measures

Klimata un enerģētikas
ministrija

KLIMATNEITRALITĀTES PLĀNS (KNP)

KLIMATNEITRALITĀTES PLĀNS

- 4 dalībvalstu (tai skaitā Latvijas) **centralizētās siltumapgādes (CSA) operatori var iesniegt klimatneitralitātes plānus (KNP)**
- CSA operatori, kuri ir iesnieguši (līdz 2024. gada 30. maijam) un izpildījuši KNP varēs saņemt **+ 30% kvotas (KNP nav obligāta prasība!)**
- Klimatneitralitātes plāni jā sagatavo un jā iesniedz **VVD līdz 2024. gada 30. maijam**, kopā ar bāzlīnijas datu ziņojumu 2026.-2030. gadam

TVĒRUMS I

- KNP tvērums neattiecas tikai uz CO₂ emisijām;
- Klimatneitralitāte attiecas uz neto emisijām, ietverot gan SEG emisijas, gan piesaisti (ETS sistēmas ietvaros);
- Nulles neto emisiju sasniegšanas termiņš ir līdz 2050. gadam (ieskaitot);
- Saistībā ar ES ETS direktīvu KNP attiecas uz tām emisijām, piesaistēm un avotiem, kuri ir sistēmas tvērumā.

TVĒRUMS II

KNP regulas 2. panta 1. punkts:

“**centralizētās siltumapgādes uzņēmums**” ir uzņēmums, kas ekspluatē iekārtas, kuru galvenā saimnieciskā darbība saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1893/20069 minētajiem NACE kodiem ir klasificēta vai nu kā tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana, vai elektroenerģijas ražošana apvienojumā ar siltumenerģijas eksportu centralizētajai siltumapgādei

KLIMATNEITRALITĀTES PLĀNS

Līdz 2024. gada 30. maijam centralizētās siltumapgādes operatori izstrādā klimatneitralitātes plānus attiecīgajām iekārtām

Klimatneitralitātes plānam jāatbilst Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā minētajam mērķim, un tajā nosaka:

- 1.** Pasākumus un investīcijas, lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti iekārtu vai uzņēmumu līmenī;
- 2.** Starpposma mērķrādītāji un atskaites punktus, lai līdz 2025. gada 31. decembrim un pēc tam līdz katra piektā gada 31. decembrim novērtētu progresu, kas panākts virzībā uz klimatneitralitātes sasniegšanu;
- 3.** Ikviena šīs daļas 1. punktā minētā pasākuma un investīciju aplēsto ietekmi uz SEG emisiju samazināšanu.

[Komisijas Īstenošanas regula \(ES\)../.., ar ko nosaka noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK piemērojama attiecībā uz bezmaksas emisijas kvotu iedalei nepieciešamo klimatneitralitātes plānu saturu un formātu](#)

ATSKAITES PUNKTI UN MĒRĶRĀDĪTĀJI I

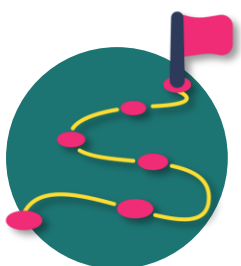
Klimata un enerģētikas
ministrija

Atskaites punkti – kvalitatīvi rādītāji, kas raksturo pasākumu vai investīciju panākto progresu virzībā uz Regulas (ES) 2021/1119 2. pantā 2050. gadam nospraustā klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu iekārtas līmenī vai — ja centralizētās siltumapgādes operators tā izvēlas — uzņēmuma līmenī.*

Mērķrādītāji – kvantitatīvi rādītāji, kas raksturo pasākumu vai investīciju panākto progresu virzībā uz Regulas (ES) 2021/1119 2. pantā 2050. gadam nospraustā klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu iekārtas līmenī vai — ja centralizētās siltumapgādes operators tā izvēlas — uzņēmuma līmenī.*

Starpposma mērķrādītāji (intermediate targets) un atskaites punkti (milestones) – mērķrādītāji un atskaites punkti, kas izvirzīti 2025. gada 31. decembrim un pēc tam katra piektā gada 31. decembrim.

*Kā paredz Direktīvas 2003/87/EK 10.a panta 1. punkta piektā daļa un 10.b panta 4. punkta trešā daļa, neskaitot oglekļa emisiju kompensācijas kredītu izmantošanu

ATSKAITES PUNKTI UN MĒRĶRĀDĪTĀJI II

Klimata un enerģētikas
ministrija

Atskaites punkti:

- Veiktas investīcijas;
- Saņemtas būvatļaujas;
- Sākts būvniecības vai iekārtu uzstādīšanas process;
- Eksploatācijas uzsākšana, u.c.

Mērķrādītāji:

- Relatīvais emisiju samazinājums (%) X gadā salīdzinājumā ar vēsturiskajām emisijām;
- Absolūts emisiju samazinājums X gadā salīdzinājumā ar vēsturiskajām emisijām;
- Relatīvs īpatnējo emisiju samazinājums X gadā salīdzinājumā ar bāzes īpatnējām emisijām;
- Relatīvais samazinājums zem attiecīgā BM līmeņa.

PIEMĒRS

KNP iekļautais pasākums ietver katla nomaiņu 2029. gadā, kas prasa ieguldījumus jauna katla iegādei, kurā kā kurināmo izmanto ilgtspējīgu biomasu, lai aizstātu vienu no diviem ar fosilo kurināmo kurināmiem katliem.

Klimata un enerģētikas
ministrija

Saistītie mērķi un atskaites punkti, piemēram, varētu būt šādi:

Starpposma mērķi:

- 2025. gadā saglabāsies vēsturiskā bāzes perioda līmenī, pieņemot, ka netiek īstenoti citi pasākumi
- līdz 2030. gadam īpatnējās emisijas tiks samazinātas par 50 % salīdzinājumā ar vēsturisko bāzes periodu

Atskaites punkti:

- 2027. gadā pieņemts galīgais investīciju lēmums
- Esošā katla demontāža 2028. gadā
- Jaunā katla darbības uzsākšana 2029. gadā

KNP ĪSTENOŠANAS PROCESS I

Saīsinājumi:

KNP – Klimatneitralitātes plāns

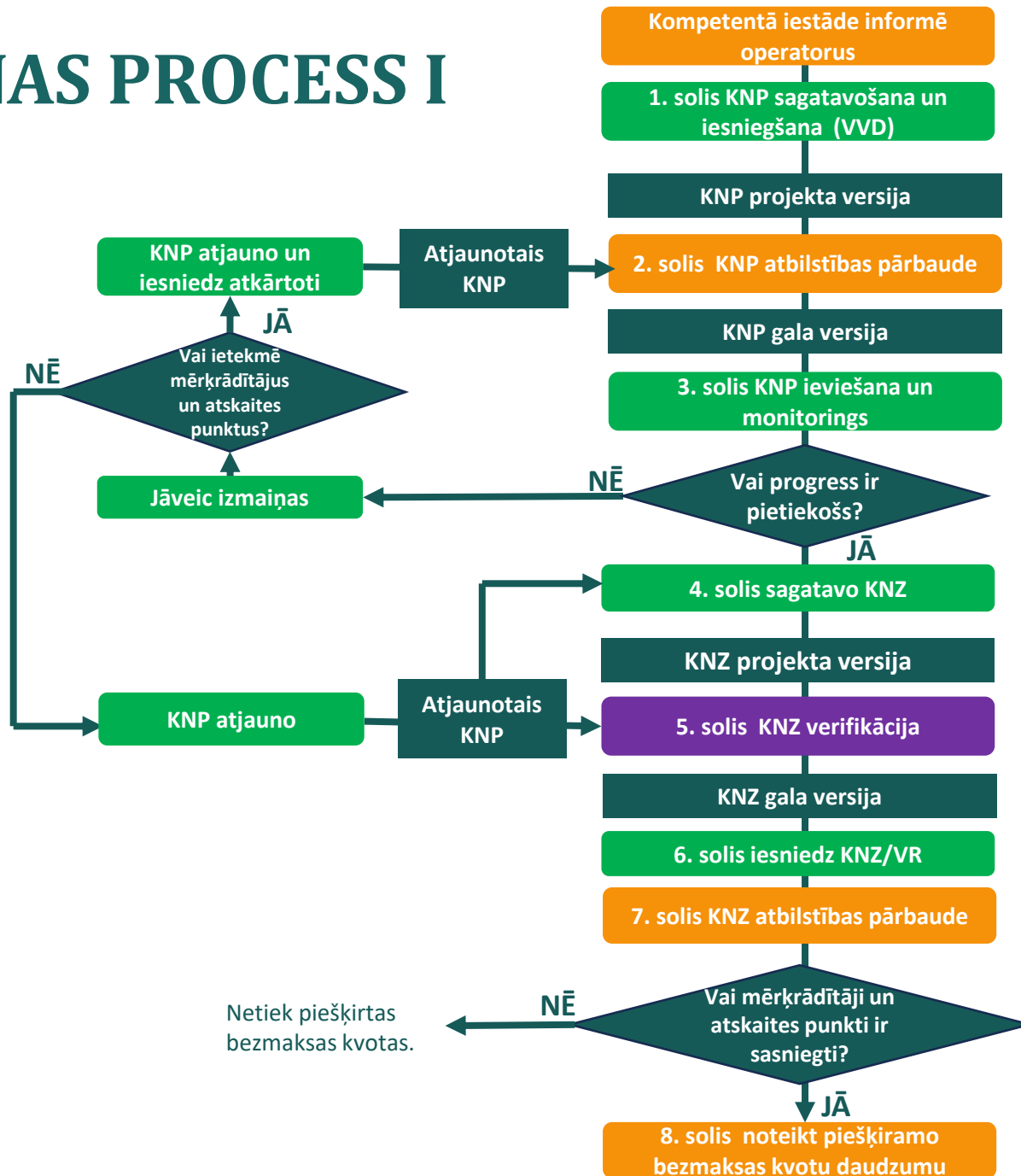
KNZ – Klimatneitralitātes ziņojums

VR – Verifikācijas ziņojums

- solis, kuru veic verificētājs;

- solis, kuru veic kompetentā iestāde;

- solis, kuru veic operators.

2024. gada sākumā

S: 01.05.2024.

I: 30.05.2024.

Klimata un enerģētikas ministrija

30.09.2024., un pēc atkārtotās iesniegšanas

Nepārtraukts process

Periodam:
31.12.2025.,
31.12. 2030.

31.03.2026.,
31.03.3031.

1. SOLIS KNP SAGATAVOŠANA UN IESNIEGŠANA

- Operatoram ir jāsagatavo KNP saskaņā ar noteikto minimālo saturu, kas ir noteikts KNP regulas pielikumā;
- KNP iesniegšanai ir jāizmanto Eiropas Komisijas sagatavotā veidlapa;
- KNP kopā ar Bāzlinijas datu ziņojumu ir jāiesniedz **Valsts vides dienestā līdz 30. maijam**;
- Ja KNP nav iesniegts līdz noteiktajam datumam, operatoram nebūs iespēja saņemt papildu bezmaksas kvotas;
- Papildu bezmaksas kvotas tiks piešķirtas tikai tad, kad visi noteiktie nosacījumi ir izpildīti, tostarp apstiprināts KNZ.

KLIMATNEITRALITĀTES PLĀNA MINIMĀLAIS SATURS

Klimata un enerģētikas
ministrija

Vispārīga informācija par iekārtu

- Vēsturiskās absolūtās un īpatnējās emisijas par katru gadu atsauces periodā (2019.–2023. gads).

Pasākumi un mērķi

- Detalizēts apraksts par atskaites punktiem 2025. gadam un katram turpmākajam piecu gadu periodam;
- Īpatnējo emisiju mērķrādītāji 2025. gadam un katram turpmākajam piecu gadu periodam.

Pasākumi un investīcijas

- Detalizēts apraksts par veicinošajiem nosacījumiem un infrastruktūras vajadzības pasākumiem un investīcijām;
- Pasākumu un investīciju saraksts, kas jau ir veikti pirms KNP ieviešanas (līdz 2050.gadam).

Formāts

- Jaunas kopīgas veidnes izstrāde;
- Iespējams, plāni būs publiski pieejami.

KNP regula pieņemta: [2023. gada 31. oktobrī](#)
KNP veidlapas un vadlīnijas gala versija: [2024. gada februārī](#)

2. SOLIS KNP ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE

- Tiek pārbaudīta KNP atbilstība saskaņā ar nosacījumiem, kuri ir noteikti KNP regulā;
- KNP nav jābūt verificētam;
- Ar FAR 22.e pantu tiek noteikts, ka saskaņā ar 22.b pantu kompetentā iestāde iesniegtos KNP plānu publicē;
- Operators var pieprasīt dzēst komerciāli sensitīvu informāciju, kura ir norādīta publiskotajā KNP versijā.

3. SOLIS KNP IEVIEŠANA UN MONITORINGS

- 5 gadu periodā operators īsteno pasākumus un investīcijas saskaņā ar iesniegto KNP;
- Regulās, kuras attiecas uz KNP, nav noteikta konkrēta emisiju samazināšanas trajektorija, kā arī nenosaka noteiktu pasākumu īstenošanu noteiktā laika brīdī;
- Pieprasa noteiktus starpposma mērķus un atskaites punktus ceļā uz klimatneitralitātes sasniegšanu līdz 2050. gadam;
- 2025. gadā un katrā nākamajā piecu gadu periodā operatoram ir jāveic monitorings, lai uzraudzītu KNP iekļauto pasākumu un investīciju ieviešanu. Kā arī jākontrolē noteikto mērķrādītāju un starpposma atskaites punktu sasniegšanu saskaņā ar FAR un MRR.

KNP ATJAUNINĀŠANA

Klimata un enerģētikas
ministrija

Saskaņā ar FAR 22.d pantu:

- Operatoram noteiktajos periodos (kas ir noteikti KNP) un kad nepieciešams ir jāizvērtē KNP efektivitāte attiecībā uz SEG emisiju samazinājumu un jāveic izmaiņas KNP, kur nepieciešams, lai nodrošinātu atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu;
- KNP veiktie uzlabojumi attiecas tikai uz nākotnes atskaites punktiem un mērķrādītājiem;
- Ja operators ir veicis uzlabojumus KNP, uzlabotais KNP ir jāiesniedz VVD bez liekas kavēšanās.

4. SOLIS KLIMATNEITRALITĀTES ZIŅOJUMA (KNZ) SAGATAVOŠANA

Klimata un enerģētikas
ministrija

- 5 gadu periodā veiktā monitoringa rezultāti tiks atspoguļoti KNZ, kuru vajadzēs verificēt;
- Eiropas Komisijas sagatavos KNZ veidlapu;
- KNZ ir jāsagatavo un jāverificē tikai par 5 gadu periodu, tas nozīmē, ka pirmais KNZ ir jāsagatavo un jāverificē par 1. periodu, kas beidzas 2025. gada 31. decembrī un pēc tam tikai reizi 5 gados;
- Papildus noteikumi par KNZ tiks pieņemti ar ALC regulas grozījumiem.

5. SOLIS KNZ VERIFIKĀCIJA

- Saskaņā ar ES ETS direktīvu un AVR noteiktajām vispārīgajām verifikācijas procedūrām akreditētai trešajai pusei ir jāpārbauda KNZ norādīto (starpposma) mērķrādītāju un starpposma atskaites punktu sasniegšanas progress;
- Jāveic 1. perioda beigās (2025. gada 31. decembris) un turpmāk reizi 5 gados;
- Verificētāji izvērtē vai ir sasniegti KNP noteiktie mērķrādītāji un atskaites punkti;
- Verificētājs izvērtē KNZ datu pareizību un vai ir sasniegti noteiktie mērķrādītāji un atskaites punkti;
- Ja tiek konstatēta neatbilstība KNZ datos vai, ja KNZ neatbilst KNP noteiktajam, operatoram ir jāveic labojumi.

6. SOLIS VERIFICĒTĀ KNZ IESNIEGŠANA

Klimata un enerģētikas
ministrija

Operatoram ir jāiesniedz verificētais KNZ kopā ar Verifikācijas ziņojumu (VR), ikgadējo darbības līmeņa ziņojumu un emisijas ziņojumu kompetentajai iestādei (VVD) līdz 2026. gada 15. martam (par periodu, kurš beidzas 2025. gada 31. decembrī, un turpmāk reizi ik pēc 5 gadiem).

7. SOLIS KNZ ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE

- Pat ja KNZ ir verificēts un tas tiek uzskatīts par atbilstošu, var būt nepieciešams veikt papildu pasākumus, ja VR ir konstatēti neatrisināti jautājumi;
- Pēc darbību pabeigšanas kompetentā iestāde izvērtē KNZ atbilstību ņemot vērā KNP noteikto mērķrādītāju un atskaites punktu sasniegšanu, kā arī saskaņā ar citiem noteikumiem, lai saņemtu papildus bezmaksas kvotas.

8. SOLIS NOTEIKT PIEŠĶIRAMO BEZMAKSAS KVOTU DAUDZUMU

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Ja KNP nav iesniegts līdz 2024. gada 30. maijam vai, ja kompetentā iestāde nav atzinusi, ka KNP atbilst noteiktajām prasībām, tas atspoguļosies NIM's, ko kompetentā iestāde iesniegs Eiropas Komisijai līdz 2024. gada 30. septembrim, un papildus bezmaksas kvotas netiks piemērotas, aprēķinot iekārtas bezmaksas kvotu galīgo apjomu;
- Iekārtām, kuru KNP ir atzīts par atbilstošu, attiecīgā kompetentā iestādes to atspoguļos savā NIMs sarakstā un informēs Eiropas Komisiju, ka centralizētās siltumapgādes operatoram ir tiesības uz 30 % papildu bezmaksas kvotu.

EMISIJU SAMAZINĀJUMA BŪTISKUMS - NEPIECIEŠAMĀ EMISIJU SAMAZINĀJUMA APRĒĶINS

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Atbilstoši FAR regulas 22b(3) pantam, skaidrojums sniegts vadlīnijās Nr. 11. (īpaši detalizēti 2.4. nodaļā)
- ✓ Līdz 2030. gada sākumam jāsasniedz ievērojams emisiju samazinājums (t.i. sasniegtam jābūt 2029. gadā):
 - saskaņā ar lineāro samazinājuma koeficientu (LRF): 2,2% līdz 2024. gadam, 4,3% no 2024. gada līdz 2027. gadam (ieskaitot) un 4,4% no 2028. gada
 - sasniežamajiem emisiju līmeņiem nav noteikta trajektorija gados pirms 2030. gada, bet kumulatīvais samazinājuma faktors 2029. gadā ir **0.696**

EMISIJU SAMAZINĀJUMA BŪTISKUMS - NEPIECIEŠAMĀ INVESTĪCIJU APJOMA APRĒĶINS

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Atbilstoši FAR regulas 22b(3) pantam, skaidrojums sniegts vadlīnijās Nr. 11.
- Investīciju vērtībai emisiju samazināšanā līdz 2030. gadam (t.i. līdz 2029. gada beigām) saskaņā ar KNP jābūt vismaz vienādei ar papildu bezmaksas kvotu vērtību.

Investīcijas = 30% * piešķirtais kvotu daudzums₂₆₋₃₀ * kvotas tirgus vērtība

kvotas “tirgus vērtību”, definēta kā kvotu vidējā cena kopējā izsoles platformā iepriekšējā kalendārajā gadā. KNP kontekstā tas attiecas uz 2023. gadu, kur kopējā kvotu cena kopējā izsoles platformā bija 83,6 eiro.

VEIDLAPAS UN VADLĪNIJAS

Klimata un enerģētikas
ministrija

- Bāzlīniju ziņojumam (NIMs);
- Montioringa metodoloģijas plānam (MMP);
- Klimatneitrlaitātes plānam (KNP) – gala versija 2024. gada februārī.

PAGE CONTENTS

Free allocation decreases
each year

Documentation

Studies

➤ Vadlīnijas un viedlapas FAQ

➤ Informācija KEM mājas lapā

[4.periods \(2026. līdz 2030. gadam\): Vadlīnijas, Bāzlīniju ziņojums un monitoringa metodoloģijas plāns](#)

+ Phase 4 (allocation period 2021-2025): Guidance documents, Baseline Data Report and Monitoring Methodology Plan relevant for incumbents

— Phase 4 (allocation period 2026-2030): Guidance documents, Baseline Data Report and Monitoring Methodology Plan relevant for incumbents and new entrants submitting their application for allocation from 2024 onwards

The following guidance documents and templates are prepared for the implementation of the 4th phase, second allocation period.

Document description

- [Baseline Data Report template](#)
- [Monitoring Methodology Plan template](#)
- [Climate Neutrality Plan template](#)
- [GD 1: General Guidance to the allocation methodology](#)
- [GD 2: Guidance on determining the allocation at installation level](#)
- [GD 11: Guidance on Climate-neutrality plans as a condition to free allocation](#)
- [GD 12: Guidance on conditionality of free allocation on implementation of energy efficiency improvement measures](#)

Klimata un enerģētikas
ministrija

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Informācija ES ETS jautājumos:

E-pasts: es.ets@kem.gov.lv

Klimata un enerģētikas
ministrija

JAUTĀJUMI UN ATBILDES

JAUTĀJUMI I

Klimata un enerģētikas
ministrija

1. Lūdzam skaidrot nosacījumus attiecībā uz klimatneitralitātes plāna atjaunināšanu, precizēšanu. Vai būs iespējams precizēt/mainīt arī noteiktos mērķrādītājus atskaites punktos vai tikai pasākumus mērķrādītāju sasniegšanai?

FAR regulas 22 d. pants nosaka klimatneitralitātes plāna atjaunināšanu. Visas izmaiņas jāaskaņo ar atbildīgo iestādi (VVD/KEM). Jebkāda atjaunināšana var skart tikai nākotnes atskaites punktus un mērķrādītājus.

2. Vai un kādi sodi, sankcijas piemērojami klimatneitralitātes plānā paredzēto mērķrādītāju nesasniegšanas gadījumā?

Ja mērķrādītājs netiek sasniegts, netiek piešķirtas papildu plānotās papildu 30% kvotas.

JAUTĀJUMI II

Klimata un enerģētikas
ministrija

4. Vai vajag jaunu SEG atļauju, ja ir esoša dabasgāzes katlu māja un tiek ieviesta jauna šķeldas katlu māja (ir daļa no esošās iekārtas)?

Ja tiek veiktas būtiskas izmaiņas iekārtā, nepieciešams veikt grozījumus esošajā SEG atļaujā.

5. Kā ir jāiesniedz Energoaudits – veidlapa (excel) vai ETS reporting?

Līdz 2024. gada 30. maijam iesniedz excel formātā VVD.

6. Saskaņā ar Direktīvas I pielikuma 1. punktu, šī direktīva neattiecas uz iekārtām, ja iepriekšējā attiecīgajā piecu gadu laikposmā, kā minēts 11. panta 1. punkta otrajā daļā, vidēji vairāk nekā 95 % no kopējām vidējām siltumnīcas efektu izraisošām gāzu emisijām veido emisijas no tādas biomasas sadedzināšanas, kas atbilst saskaņā ar 14. pantu noteiktajiem kritērijiem.

Lūdzam paskaidrot ar konkrētiem piemēriem, kādā veidā paredzēts veikt 95% sliekšņa aprēķinu? Vai uz doto brīdi ir izstrādātas konkrētas vadlīnijas?

Aprēķins atrodams DG0 vadlīnijās ([ETS direktīvas I pielikuma skaidrojuma vadlīnijas](#)).

Piemērs vadlīniju 7.1.1. nodaļā.